

Onagy Zoltán

VAN EGY BAKA

- © 2010. JÚLIUS. 25. - 09:01

Baka István (Szekszárd, 1948. július 25. – Szeged, 1995. szeptember 20.) költő, műfordító.

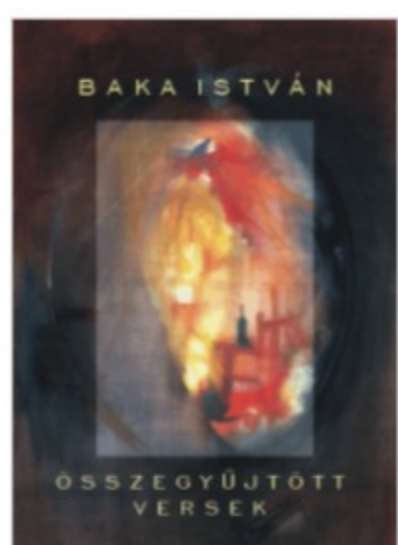
Bakával mindig bajban. Pedig Baka is azok közt, akiket egy sorból felismerek. Nem kettőből, egy sorból.

Őt egyedül találtam, nem ajánlotta senki, a *Döbling* volt, rá kellene keresnem, mikor is. Mikor lehetett. Azonnal-e, vagy évekkel később, már a Kincskereső idejében. A Kincskeresőhöz volt csatlakozásom, de Bakához – valahogy – nem. Azt hiszem, nem nagyon kerestem. Veretesnek és súlyosnak tűnt, mint Pázmány, nehéznek, mint Anonymus. Szokni kellett. Kellett volna.

A Farkasok órája már igen. Saját szándékból. Aztán a kommunizmus Testamentuma. Sztjepan Pehotnij. Amikor elkezdtem szeretni, más is akkor. Egyre szebbeket olvashattunk róla. Füzi László, a jóbarát, egyik visszaemlékezésében azt írja, hogy ötven év múlva „*ha lesz még irodalom és irodalomtörténet*” – ez szöveget üt a fejembe, tényleg, mi lesz ötven év múlva az irodalommal, az irodalomtörténettel – „*Bakát szegedi költőként tarja számon, Juhász Gyula óta a legjelentősebb szegedi költőként*”.

Negyvenhét évesen halt meg. Optimistább közelítésben: „negyvenhét évet húzott le a földi siralomvölgyben”. Mert hát erről van szó, nem a halálról, az életről. Az ács halála is, aki a polcomat szerelte, megrendít, ha negyvenhét, hogyan ne gondolna a halandó a halálra, amikor valaki, akit majd meg akar ismerni, önkényesen – halálos kórral szervezkedve – beszünteti a lehető viszonyt.

Amit írtak róla – visszamenőleg, vagy értettem (tíz százalékát), vagy nem. Vagy egyszerűen eluntam. Számomra soha nem azt, nem úgy, megközelítőleg sem azt a belső, megrendítő próféciát, a miszeszerűen erős baritont jelentette, amikor Bakát olvastam, bárt talán azt is, amikor. Amikor olvasom/tam. Inkább a helyére talált embert a verssorok mögött.

Kapcsolódó:

<http://irodalmijelen.hu/?q=node/922>

Baka István (Szekszárd, 1948. július 25. – Szeged, 1995. szeptember 20.) magyar költő, műfordító.

A szegedi József Attila Tudományegyetemen (ma: SZTE) végzett magyar-orsz szakon. 1971-1972-ben leningrádi ösztöndíjasként kezdett orosz verseket fordítani. 1972-től két évig Szekszárdon középiskolai tanár volt, majd 1974-től haláláig Szegeden lakott. A Kincskereső című gyermekfolyóirat munkatársa, majd főmunkatársa lett. A Móra Ferenc Kollégium jelentős irodalmi rendezvényeinek gyakori résztvevője. Ilia Mihály, a Tiszatáj főszerkesztőjének kezdeményezésére a folyóirat állandó, megbecsült munkatársa. Köteteivel és műfordításaival a nyolcvanas évek második felétől országos ismertséget szerzett. 1992-es megindulásától kezdve közölte a Holmi című folyóirat, valamint több jelentős irodalmi orgánus a Hiteltől a Jelenkorig. 1993-tól műfordítói kollégiumot vezetett a szegedi egyetem bölcsészkarán. Súlyos betegség után hunyt el.

2009. augusztus 1-jétől, a szekszárdi 5-ös számú Általános Iskola viseli nevét. Az országban először neveznek el iskolát róla.

Díjai

Szocialista Kultúráért (1979)

Ifjúsági Díj (1982)

Graves-díj (1985)

amerikai (clevelandi) József Attila-díj (1986)

József Attila-díj (1989)

Az Európa Könyvkiadó Nívódíja (1986, 1988)

Babits-émlékplakett (1986)

A Rákóczi-alapítvány díja (1986)

Radnóti-díj (1987)

A Művészeti Alap Nívódíja (1987)

Déry Tibor-díj (1989, 1993)

Forintos-díj (1990)

Weöres Sándor-díj (1991)

Tiszatáj-díj (1992)

Artisjus Irodalmi Díj (1993)

Az Év Könyve Jutalom (1994)

Pro Urbe Szekszárd (1994)

a Szegedéért Alapítvány Művészeti Kuratóriumának díja (1995)

Szegedért Emlékérem (1995)

Literatúra-díj (MAOE) (1995)

Szinnyei Júlia-émlékdíj (1995)

Babits Mihály-díj (1995)

Puskás Károly-díj (posztumusz) (1995)

Mészöly Miklós-díj (posztumusz) (2009)

Verseskötetei

Magdolna-zápor (1975)

Tűzbe vetett evangélium (1981)

Döbling (1985)

Égtájak célkeresztjén (1990)

Farkasok órája (1992)

Sztjepan Pehotnij testamentuma (1994)

November angyalához (1995)

Tájkép fohással (1996)

Kormos István és Baka István versei (1998)

Baka István művei. Versek (2003)

Próza- és drámakötetei

Szekszárdi mise (1984)

A kisfiú és a vámpírok (1988)

Beavatások (1991)

Baka István művei. Próza, dráma (2005)

Publicisztika és interjú

Az idő térképelei (1999)

Baka István művei. Publicisztikák, beszélgetések (2006)

Főbb fordításkötetei

Viktor Szosznoza versei (1986)

Arszenyij Tarkovszkij versei. (1988)

Ilja Kasafutgyinov: Nemes vér. (1985)

Nyikolaj Dubov: Miért rosszak az emberek. (1986)

Joszif Brodskij: Post aetatem nostram. (1988)

Borisz Paszternak: Versek. (1990)

Oszip Mandelstam: Sófényű csillagok. (1991)

Vlagyiszlav Hodaszevics: Mint sivatagban a délibábot. (1992)

Marina Cvetajeva: A királynő védelmére. (1992)

C. M. Bellman: Fredman episztolái és dalai (1993)

Orosz szimbolista költők (1995)

Nyikolaj Gumiljov versei (1995)

Puskín versei (1996)

Joszif Alekszandrovcics Brodskij: Új élet (1997)

Gennagyij Ajgi: A sámán templomai avagy korszakadék (1998)

Baka István művei. Műfordítások I-II. (2008)

Baka István művei. Műfordítások III. (2009)

Kapcsolódó:

<http://www.irodalmijelen.hu/?q=node/922>

